

НУРА

Издаётся с 1 мая 1963 года

ГАЗЕТА ИЗДАЕТСЯ ПРИ ФИНАНСОВОЙ ПОДДЕРЖКЕ АКИМАТА И МАСЛИХАТА НУРИНСКОГО РАЙОНА

ЦЕНА ДОГОВОРНАЯ

№ 47 (4971)
СУББОТА,
11 ноября
2006 года

АУДАН ӘКІМДІГІНДЕ

Маңызды жұмыс

Өздеріңізге мәлім, 1997 жылғы шілде айының 11-ші жұлдызында «Қазақстан Республикасындағы Тіл туралы» Заң шықты. Осы Заң Қазақстан Республикасында тілдердің қолданылуының құқықтық негіздерін, мемлекеттің оларды оқып-үйрену мен дамыту үшін жағдай жасау жөніндегі міндеттерін белгілеп берді.

Міне осы Заңға сәйкес, аудан әкімі Дауылбай Мейрамулы Құсайынов өзінің аппарат отырыстарының кейінгі кездері мемлекеттік тілде өткізіп жүр. Бұл, әрине, құптарлық жай. Бұл маңызды мәселе үстіміздегі жылдың қараша айының 6-шы жұлдызында аудан әкімі жанындағы аппарат отырысында қаралды және онда Заңның орындалуы туралы хабарлама жасалыпты, тиісті нұсқаулар берілді. Осы хабарламаны бүгін газет бетінде жариялап отырмыз.

«Қазақстан Республикасындағы Тіл туралы» Қазақстан Республикасы Заңының орындалуы және Тілдерді қолдану мен дамытудың 2001-2010 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасын іске асыру жөніндегі іс-шараларға арналған мемлекеттік бағдарламасын іске асыру жөніндегі іс-шаралардың 2005-2006 жылдарға арналған жоспарының орындалуы туралы

Қазақстан Республикасының «Қазақстан Республикасындағы Тілдер туралы» Заңына және Тілдерді қолдану мен дамытудың 2001-2010 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламаға сәйкес, аудандық бағдарлама жасалып, 2005 жылдың 26 мамырында «Тілдерді қолдану мен дамытудың 2005-2006 жылдарға арналған жоспары» аудан әкімдігінің №08/01 қаулысымен бекітілді.

2001 жылдың 30 қазанында облыстық әкімдіктің 4/2 қаулысына сәйкес Нұра ауданының 2002 жылдың 1 қаңтарынан бастап іс жүргізу мемлекеттік тілге ауыстырылған. Осыған байланысты жоғарғы және төменгі құрылымдардың барлығымен хат-хабарды мемлекеттік тілде алмасуды, қажет құрылымдардың барлығымен хат-хабарды мемлекеттік тілде алмасуды, қажет болған жағдайда ғана 2 тілде жіберілуін қамтамасыз ету жүктелген болатын. Осы жылдың басынан бері түскен құжаттардың жыл басынан бері аудандық әкімдікке 1489 құжат түссе, соның 260 ғана мемлекеттік тілде жолданған.

ҚР «Қазақстан Республикасындағы Тілдер туралы» заңының орындалу деңгейін білу мақсатында аудан мекемелерінің ақпараттарына жүгінсек:

Мекемелерде мемлекеттік тілді қолдану мен дамыту мақсатына бағытталған жұмыстар жүргізіледі. Мекемелерде түскен арыз-шағымдарға жауап сұраным тілінде беріледі. Мекемелердің визуалдық ақпараты, іс қағаздарының папкалары «Қазақстан Республикасының тіл туралы» Заңының 21 бабына сәйкес ресімделген.

Көрнекі ақпарат «Қазақстан Республикасының тіл туралы» Заңының 21 бабына сәйкес ресімделген. Дүкен, сауда орталықтарында мемлекеттік тіл қолданылады. Жарнамалар, көшедегі билбордтар, мемлекеттік мекеме мен ұйымдардағы ақпараттар мен өтініштер екі тілде ресімделген. Алайда Киевқа кентінің дүкен, сауда орталықтарына №1382 қаулысының 9 тармағына сәйкес көрнекі ақпараттардың мемлекеттік

тілде орындалуында орфографиялық қателіктер жіберілген, соған орай нұсқаулықтар берілді.

Қарағанды облысы әкімдігінің 2006 жылғы қаулысына сәйкес 2006 жылдың 1 тамызынан бастап Нұра ауданындағы мекемелерде басқару тілі толығымен мемлекеттік тілге ауыстырылды. Осыған сәйкес барлық мекеме басшылары өз ұжымдарында жиындарды, ресми отырыстарды мемлекеттік тілде өткізуі керек.

Аудандық әкімдікке бағынысты мекемелер мен кәсіпорындардан облыстық тілдерді дамыту басқармасы ұйымдастырған оқуға 6 мемлекеттік қызметші барып келді.

Тіл туралы Заң мен Мемлекеттік бағдарламаның орындалысын жүзеге асыру барысында елеулі кемшіліктер де бар. Өкінішке орай, аудандағы барлық дерлік мемлекеттік мекемелер жоғарғы құрылымдар тұрмақ өз арасында әлі де хат-хабар, ақпарат алмасуды, статистикалық және қаржылық есептер жасауды, сондай-ақ есептің басқа да түрлерін орыс тілінде жүргізуде. Құжаттар орыс тілінде дайындалып, содан кейін ғана мемлекеттік тілге аударылады, бұл Заңның 8, 9 бап талаптарына қайшы келеді.

«Қазақстан Республикасындағы Тілдер туралы» Заңды орындау мақсатында аудан әкімдігінің қаулысымен «ҚР Тілдер туралы» заңының орындалуына бақылау жасау комиссиясы құрылды. Бұл комиссияның құзырында барлық мемлекеттік органдарда тіл туралы заңнаманың орындалу барысын тексеру кіреді.

2006 жылғы 15 маусымдағы Қарағанды облысы әкімдігінің №12/10 қаулысына сәйкес Нұра ауданында басқару тілі мемлекеттік тілге ауысуына байланысты комиссияның жұмысын жандандыру көзделіп отыр.

Рабиға ҚҰТЖАНОВА,
аудандық мәдениет және тілдерді дамыту бөлімінің меңгерушісі.

ӘКІМ ТРИБУНАСЫ

ПРЕЗИДЕНТ ЖОЛДАУЫНА – ІСПЕН ЖАУАП

Ел болашағының айқын жолы

Республика Президентінің 2006 жылғы наурыз Жолдауында Қазақстанның әлемдегі бәсекеге барынша қабілетті 50 елдің қатарына кіру жөніндегі басым бағыттарды айқындап беруі еліміздегі елеулі оқиға деп есептейміз.

Жолдауда ХХІ ғасыр білім ғасыры деп танылып отыр. Сондықтан білім беру жүйесіне жасалған көмектің барлығы елдің болашағының айқын жолы. Біздің Құланөтпес орта мектебінде биыл 9 бала оқуын бітіріп, мектеппен қоштасып. Ұлттық бірінші тестен олар жақсы өтіп, айтарлықтай жетістіктерге жетті. Орта білім алғандығы туралы аттестат пен сертификатты жас түлектерге тапсыру ауылда салтанатты түрде өтті. Осы салтанатты кеште «Құлтума» ЖШҚ-ын төрағасы Төлепбергенов Хасен мектеп түлектерінің біреуіне шаруашылық есебінен көмегі бар екенін айтты. Ұстаздар ұжымының шешімі бойынша

бұл көмекке көп балалы отбасының оқушысы Сұлтанова Анар ие болды.

Құланөтпес ауылында Ұлы Жеңістің 61 жылдығы айтарлықтай тойланып өтті. Және 1 маусым - Балалар күніне де ерекше мән берілді. Бұл мәдени-саяси шараларды өткізу үшін Ақтүбек ауылының жастарынан 120 мың теңге ақшалай көмек берілді. Сонымен бірге жеке шаруа қожалықтары, коммерциялық ұйымдар, мектеп ұжымы да ақшалай көмек жасалды.

«Бала тілі – бал» атты мерекесі өтті, оны ауыл тұрғындары көріп, тамашалады. Бұл шараны ұйымдастырып жүргізуші Түлкібаева Ақшабақ болды. Бағдарламадан соң балаларға арнайы дастархан жайылып, оларға сый-сыяпат көрсетілді.

Ауылды құл-қоқыстан тазарту жұмыстары жүргізілді. Тұрғындардың қолдау-көмегімен Құланөтпес-Ақтүбек, Құланөтпес-Нығман аралы-

ғындағы бөгеттер жөндеуден өтті. «Құлтума» жеке шаруа қожалығының төрағасы Төлепбергенов Хасен, зейнеткер Елубаев Әскербай бұл істерге қолдаушы болып, көмек берді.

Президент Жолдауын ауыл халқы бірауыздан қолдады. Болған жиналыста құланөтпестіктер сөз сөйлеп, Жолдауда көрсетілгендей Қазақстанның әлемдегі бәсекеге барынша қабілетті 50 елдің қатарына кіру стратегиясына қолдау көрсетті. Халқымыздың әл-ауқатын тезінен жақсарту, жалақы мен зейнетақы мөлшерін көтеру, салықты азайту, мәдениетімізге көңіл болу, саяси жүйені жетілдіру, кәсіпкерлікті дамыта түсу сияқты маңызды мәселелерді іс жүзінде асыру – бүгінгі күн талабы деп бағалап, жерлестеріміз жұмыстарын ширата түсуде.

М. ТӨЛЕПБЕРГЕНОВ,
Құланөтпес ауылының әкімі.

**«ҚАЗАҚСТАН 2030 СТРАТЕГИЯСЫ»
ТӘУЕЛСІЗДІККЕ – 15 ЖЫЛ**

АУЫЛЫМЫЗДАҒЫ ӨН ӨЗГЕРІСТЕР

Осы жылдың қазан айының 25-күні Кертінді ауылында Республика күніне арналған салтанатты кеш өтті. Бұл кешті өткізуге ауыл әкімдігі мен Кертінді ауылдық «Отан» партиясының ұйымы жетекшілік етті, оған ауыл тұрғындары түгелдей келді. Егеменді еліміздің айтулы күніне арналған салтанатты кешті Кертінді ауылдық «Отан» партиясының төрағасы Ералин Жанат ашып, алғы сөзді ауыл әкімі Оспанов Еркін Серікбайұлына берді. Ауыл әкімі, ауыл тұрғындарын Республика күнімен құттықтап, жарты сағаттық баяндама жасалды. Келесі сөз кезектерін ауылдағы ақсақалдар алқасының төрағасы Досжанов Қорабай мен Доспалов Еркем ақсақал, соғыс және еңбек ардагері Тұрмағанбетов Өмен алды. Сонымен бірге Батыр – ана Алтын алқа иегері Кенестік Одақтың, тұтынушылар одағының үздік қызметкері Капарова Аманбала апа да құттықтау сөздер жолдады. Салтанатты жиын сонына қарай ауылдағы «Отан» партиясының төрағасы Ералин Жанат ауыл тұрғындарының берген өтініштеріне орай бірнеше адамға «Отан» партиясының мүшесі деген куәліктер тапсырды.

Сонымен бірге мектеп оқушыларын «Болашақ» ұйымына қабылдау рәсімі болды. Жас жеткіншектерге Отанымыздың туы түстес, көк галстуктарды, еңбек және соғыс ардагерлері табыс етіп олардан Отанға деген аңг баяндалды. Осы рәсімдерден кейін ауылдағы саз мектебінің оқытушысы Қожанов Асығаттың ұйымдастыруымен оқушылар мен ауыл жастарының концерттік бағдарламасы жалғасты.

Стал КОКАНОВ,
Мәдениет үйінің меңгерушісі,
Кертінді ауылы.

ПОД ЭГИДОЙ ПАРТИИ «ОТАН»

Совсем недавно наша большая и древняя страна отметила свой день рождения. Сегодня республика Казахстан известна, как член ООН, суверенное независимое государство, осуществившее глубокие демократические преобразования в политической системе, социальной сфере и проводящее политику созидания, сотрудничества и мира.

При содействии первичной партийной организации партии «Отан» и молодежного крыла «Жас Отан» Заречной СШ был дан гостям и жителям села в клубе села Заречное большой гала-концерт в честь Дня Республики. Сцена клуба была оформлена государственной символикой РК и с обеих сторон – картинами с видами природы родного села местного художника Копыркина В.

После исполнения Государственного Гимна РК, большой хор Заречной СШ из 97 учащихся открыл концерт песнями «Казахстан» на муз. А.Жайымова, сл. К.Сыдыка, «Республика моя независимая» на сл.

ВСЕ ВМЕСТЕ, ОТМЕЧАЯ ПРАЗДНИК

муз. Л.Мельниковой. Участники хора великолепно смотрелись в костюмах народов разных национальностей, населяющих наш родной край.

Акким села К.К.Дугаров и депутат районного Маслихата Т.Ф.Самойлюк выступили с поздравлением ко всем участникам концерта и жителям села. На фоне хора учащимися начальных классов была представлена литературная композиция: «Мой Казахстан», где стихи и песни о родном крае переплетались с зажигательными искромётными танцами разных народов: «Валенки» (4 кл.), «Сый» (6-9 кл.), «Серуен» (6 кл.), «Жорга». (7 кл.), «Жүзим теру» (5 кл.), «Лезгинка» (9 кл.), хоровод «Ивушка» (8 кл.), пакистанский танец «Краса Востока» в исполнении О.Прушинской, «Гопак» (10-11 кл.). Все танцы подготовлены хореографом школы С.А.Мартинчук.

Ведущие концерта – учительница казахского языка Г.М.Ахметова и заведующая клубом З.Т.Турманова на казахском и русском языках эмоционально дополняли выступления участников концерта информацией о Родине, которая носила и познавательный характер.

Костюмы для участников концерта были любезно подготовлены швейным цехом, вышившим на своё развитие безвозмездный грант на сумму 75 тысяч тенге при содействии акима области и акима района по программе занятости молодежи. Концерт прошёл на одном дыхании и был завершён украинской песней «Маруся» в исполнении С.Шестопаловой и прекрасным украинским танцем «Гопак» в исполнении участников 11 областного фестиваля национальных культур от Нуринаского района, которые в области заняли 2 место из 27 коллективов и были на-

граждены дипломатами.

В заключение концерта директор Заречной СШ, председатель первичной партийной организации «Отан» Г.Б.Кадырова и завуч по воспитательной работе Т.А.Гаевская поблагодарили всех участников за выступления и отметили от имени областного филиала партии «Отан» и администрации школы благодарственными письмами родителей учащихся: Л.Кухарчук, А.Архипову, Л.Трускину, Л.Сергиенко, Л.Окорочкову, И.Репп, Е.Костылецкую, О.Бугаеву, З.Бугаеву, Т.Фещенко, Г.Мартову, Л.Кожан, О.Голованову, Н.Жармагамбетова, Р.Гердт, Л.Ратушняк, А.Бектурганова, Н.Янцен, Л.Мельникову, С.Чеботаева, Г.Шаповалову, М.Мяшин, швейный цех, музыкального руководителя Е.К.Жакупова и вручили от областного филиала Республиканской партии «Отан» грамоты ак-

тивистам: В.Г.Павловой, С.А.Мартинчук и Н.А.Свахинной, а благодарственное письмо – председателю организации ветеранов села Заречное Н.В.Титаренко.

Хорошее настроение участников концерта было подкреплено ценными и сладкими призами.

Первичная организация партии «Отан» и «Жас Отан», выразили сердечную благодарность областному филиалу и районному представительству за внимание и поддержку в праздновании Дня Республики, а также заверили, что члены партии и впредь будут вносить свой посильный вклад в построение стабильного и процветающего государства, в котором всегда найдётся место представителям любой национальности.

Т.ГАЕВСКАЯ,
заместитель директора по ВР, член партии «Отан»

15 ноября – День национальной валюты

В этом году наша страна отмечает 85 лет системы Министерства финансов Республики Казахстан, которая была образована в 1921 году.

Экономическая система современного государства не может обходиться без денег, поскольку они выполняют целый ряд экономических функций: являются мерой стоимости, средством обращения, средством накопления, средством платежа, средством осуществления всемирного экономического взаимодействия.

Что касается функций денег, то современному человеку сложно представить свою жизнь в отсутствие денег вообще. Приходи в магазин, мы открываем кошелек и достаём ту сумму, которая написана на ценнике интересующего нас товара. При этом, мы не задумываемся, что именно благодаря тому, кто когда-то много веков назад первым придумал использовать деньги при товарообмене, мы можем так легко сравнивать стоимости и осуществлять покупку необходимых товаров, делать накопления на будущее.

Первые деньги появились около четырёх тысяч лет назад и выглядели совсем не так, как современные. Это были слитки или кольца из драгоценного металла определённого веса, их взвешивали на рынке также, как и товар, на который их обменивали.

Позже появились монеты, которые начали чеканить ещё в Древней Греции в VII-VIII вв. до н.э., а само название «монета» произошло из эпитета римской богини Юноны-Монета, т.е. советница, наставница. В Риме на Капитолийском холме был храм этой богини, и там же чеканили деньги, которые и стали называться всё-таки монетами.

Исследователи утверждают, что первые бумажные деньги появились в Китае в 812г. н.э. и уже к 1000г. получили широкое распространение. Ростовщичество и становление банковского капитала привели к замене бумажных денег банковскими билетами. Так вошли в обиход делового мира банкноты. Самые первые из них назывались банкнотелетрами. Выпущены они были в Швеции в 1661г. До сих пор сохранена 5-тарельевая банкнота, выпущенная 6 декабря 1662г.

Самой тяжёлой металлической монетой считается старинная шведская медная монета достоинством в 10 талеров. Вес одной такой монеты равен почти 20кг. Кстати, именно от талера произошло название «доллар».

На Руси чеканка собственных денег из золота и серебра началась в X веке. До этого на Руси имели хождение привозные монеты – римские, арабские, а позже европейского происхождения. Первые русские монеты назывались златниками и серебряниками.

Первая казахстанская валюта была выпущена в обращение 15 ноября 1993 года. Это – тенге, что в переводе означает деньги. Тенге является основой действительной независимости Казахстана.

М.БЕЛЯКОВА,
начальник Нуринаского районного отдела Казинчеиста

Не забудьте подписаться на районную газету «Нура» на 2007 год!
Цена для индивидуальных подписчиков – 500 тенге, для организаций – 1000 тенге.

ҰЛЫ МҰРА

ҚАРАҒАНДЫ ОБЛЫСЫНА - 70 ЖЫЛ

АҚЫН, ҒАЛЫМ БҮРКІТ ЫСҚАҚОВТЫ ЕСКЕ АЛУ КЕШІ

Өмірден озып кеткеніне он бес жылдан асып кетсе де оның есімін, аруағын ерекше құрметтеп, өзі қызмет істеген Ғылым академиясының ғалымдары мен Жазушылар одағынан келген ақын-жазушылар Алматы қаласындағы Ғалымдар үйінде өзіміздің Нұрадан шыққан ақын, әрі ғалым Бүркіт Ысқақовтың туғанына 80 жыл толуына арналған еске алу кешін өткізді.

Бұл кеште бірінші болып филология ғалымдарының докторы, профессор Серік Негімов ақын, ғалым Бүркіт туралы жан-жақты толық мәлімет берді.

Қарағанды мұғалімдер институтын бітірісімен, 1942 жылы ол әскер қатарына шақырылып, Ұлы Отан соғысына қатысады. Соғыс аяқталысымен туған жеріне оралып, әдебиетші-ғалым ретінде бірнеше монографиялық ғылыми еңбектер жазды. Ол өмір бойы жалықпай еңбек етіп, ізденуде болды. «Қазақ әдебиетінің Жайық жағасында тұратын халықтар творчествосымен рухани байланыстары» деген тақырыпта докторлық диссертация қорғауына санаулы күн қалғанда, 1991 жылы 22 қаңтар күні 67 жасқа қараған шағында кенеттен қайтыс болды. Ғылым академиясының шығып сөйлеген ғалымдары Бүркіттің осы диссертациясын жеке монографиялық кітап қылып шығаруға көмектесетіндерін айтып, уәде берді.

Жазушылар одағынан келіп, шығып сөйлеген жазушылар одағының орынбасары Берік Шаханұлы әдебиетші-ғалым, ақын әрі журналист Бүркіт Ысқақовтың республикалық «Пионер», «Білім және еңбек» журналдарында бөлім меңгерушісі, «Лениншіл жас» (қазіргі «Жас алаш») газетінде жауапты хатшы қызметінде болғандығын айтты. Ол әсіресе балалар әдебиетін өркендету ісіне елеулі үлес қосты. Оның «Сенің Отаның», «Кішкене театр», «Өнерпаз болсаң», «Жеткіншек» сияқты көптеген кітаптары жарыққа шығып, оқушылардың ең сүйіп оқитын кітаптары болды. Режиссер Ш.Хайдаров, тұңғыш жасап шығарған жасөспірімдер мен балаларға арналған «Қарлығаштың құйрығы неге айыр» деп аталатын мультфильмнің мәтінін жазған да Бүркіт Ысқақов болатын. Ол тәржіма саласында да айтарлықтай еңбек етті. А.С.Пушкин, М.Ю.Лермонтов, В.В.Маяковский, И.Франко, Н.Хикмет, С.Вургун шығармаларын қазақшаға аударды. Бұлардан кейін сөз кезегі бала жасынан бірге өскен, қиын кезеңдерді де бастарынан бірге кешкен әрі досы, әрі құрбысы Махмет Темірұлына берілді. Ол Бүркітпен бірге бастарынан кешкендерін баян етті.

Бүркіт бала жасынан өте қабылетті болып, әдеби кітаптарды көп оқып, өлең шығарып жүрді. Сондықтан оны «ақын бала» деп атайтын еді. Мектепте оқытушылар мен оқушылар арасында беделді болып, қоғам жұмыстарына белсене қатысып, қабырға газетін шығарып, «Жас әдебиетші» деген әдебиет үйірмесін басқарып жүрді. Мектептегі оқу біткеннен кейін жиналып алып, әдебиет кітаптарын оқимыз.

Бір күні Бүркіт талқылап оқимыз деп Сөкеннің «Қызыл ат» поэмасын 1932-1933 жылдардағы аштан қырылуы туралы өрбіте түсті. Қазақты біржолата тып-тыпыл қылып құрта жаздаған бұл сұмдық оқиға жайында ол кезде ешкім ауыз ашып айта алмайтын. Ал біздер Бүркіттің жастайынан-ақ әр нәрсені анағара білгендігін арқасында сол қазақ қайғысы жайында толық түсінік алдық.

Бүркіттің алғырлығы біздер Қарағандыдағы мұғалімдер институтында оқып жүрген кезде ерекше көзге түсті. Бірде тарих сабағы жүріп жатқан. Кезекпен карта алдында тұрып, жауап беріп жатырмыз. Сабақ өткізіп отырған мұғалім Қабзәкір Байтасов еді. Ол өзінің лекциясын өте қызықты өткізетін. Жауап беру кезегі Бүркітке келді. Қабзәкең оған күлімдеп қарады да: «Сен, шын ақын болсаң, осы картаға қарап тұрып, көп ойланбастан бір ауыз өлең шығарып жіберші» деді. Сонда Бүркіт қолданған бүркітше шырға түсті де көп ойланбастан мына өлең жолдарын айтып берді:

Уа, Азия, ұлысын,
Ұлылығын құрысын,
Құрысын демей не дейін
Европаның құлысын.

Мұны тындап отырған оқытушы да, демімізді ішімізге тартып, тапжылмай отырған біздер де оның ақындық алғырлығына өте риза болып қалдық.

1940-41 оқу жылында бір топ оқушы Қарағандыдағы екі жылдық мұғалімдер институтына келіп, оқуға түстік. Бәріміз де жатақханада жатамыз. Бір күні ол бізге АҚШ, Англия, Франция сияқты шаруашылығы дамыған капиталистік елдерде бірнеше партиялардың қатар өмір сүретіндігін, сайлауда қайсысы жеңсе, сол партияның басшысы мемлекет билігіне келетінін айтып берді де: «Біз халық жағдайын ойлайтын жана партия құруымыз керек. Енді біздер елін, халқын сүйіп қызмет істейтін партия құрып алуымыз керек» деп, қайталап, анықтай сөйледі. Отырған бәріміз де оның пікірімен келісіп, жана партиямыздың атын «Елін сүйген ерлер партиясы» қысқартып «ЕСЕП» деп атайтын болдық.

Сөйтпін өзіміз жана партия құрып алдық деп қуаныстық. Қазіргі қатарымыздағы партия мүшелері деп мыналарды есептедік. Бүркіт Ысқақов (көсемі), Махмет Теміров (орынбасары), Елеш Бимағанбетов, Дәкен Шалабеков, Аманжол Дүйсенбаев, Әшім Сүлейменов, Жанайдар Әубәкіров бұлар институтта оқып жүрген студенттер. Бұлардан басқа ауылдағы пікірлес достарымыз да партия мүшелері деп есептелді.

Олар: Рақыш Бұйрабеков, Кәмәли Рахметов, Қажықен Тінтаев, Аққошқар Мұқанов, Байдалы Боқаев, Ақаш Мұқанов, Балапан Сәкібаев, Орынбай Сауқанов, Сайдалы Кенжебаев (кейінгі фамилиясы Макуов), Дәулетбек, Қыздарбек Әкімбековтер еді.

Ақыры 1951 жыл 18-қаңтарда Бүркіт екеуімізді қамауға алды. Бес-алты ай бойы азапты тергеуді бастан өткіздік. Алашорда ақындарының өлеңдерін оқығанымызды, оларды өз қатарымыздағыларға оқып, таратқанымызды мойындатты. Олар біздердің жас жүрегімізді оятып, жас балаша тербеткен Аханның мынандай өлең жолдары еді.

Қазағым елім,
Қайқайды бөлің,
Сыңуға тұр таянып.
Талауда малың,
Қамауда жаның,
Аш көзіңді оянып!
Қанған жоқпа әлі ұйқың,
Ұйықтайтын бар не сиқың?!

Бұл ақынның қазақтың басына төніп тұрған қатерлі қауіпті алдын-ала данышпандықпен біліп, сақтансын дегені еді.

1951 жылдың 14-15 маусымында Қазақ республикасының Жоғарғы соты РСФСР қылмысты істер кодексінің 58-бабының 10-11 тармақтары бойынша Бүркіт Ысқақовты, Махмет Теміровты (осы макаланың авторы), Айтбай Нарешевті 25 жылға соттап, қосымша 5 жыл адамдық құқымыздан айыру туралы үкім шығарды. Бізбен бірге Жекен Қалиевті, Мұстахым Азанбаевты, Рамазан Нарешевті 10 жылға, Адырбек Аманқұловты 8 жылға соттап жіберді.

Сонымен бес-алты жыл бойы лагердегі ауыр азапты бастан кешіп, қылмысымыз кешіріліп, 1956 жылы елге оралдық. Келсек, қазақ мектептері жабылған. Қазақтар өзінің туған жерінде отырса да республикада тұратын аз халықтар санатында қалып, есенгіреп өсі кетіп, мөңгірттен бастаған. Бірыңғай орысша оқып, орысша сөйлеген қазақ жастары өз ана тілін білмейтін де, қазақша сөйлемейтін де болып шықты. Республикаға белгілі қаламгер, сазгер өзі де азаттықты аңсап, ауыр азап шеккен азамат Хасен Қожахмет Бүркіт туралы тебірене сөз сөйледі. Мен туған халқының азаттығын, тәуелсіздігін аңсап, азап шеккен азаматтарды ерекше құрметтеймін. Қазірде бәріміз де аңсаған арманымызға жетіп, өз алдымызға тәуелсіз ел болып отырмыз. Бұл өте сүйсінерлік жағдай. Алайда сол азаттықты аңсап, азап шеккен азаматтарды құрметтемей, оларға ешқандай көңіл аудармайтыны — мені қатты қынжылтады. Сондықтан алдағы уақытта «Азаттық үшін алысқандар» деген кітап шығару керек. Олардың Отан үшін, ел үшін көрген азапты өмірлері жастарды отансүйгіштік рухта тәрбиелеуге үлкен ықпал етеді.

Қамауда отырғанымда қолыма Бүркіттің өлең кітабы түсті. Оны оқып отырып терең ойға шомдым. Бүкендей асыл азаматпен тағдырлас болғаныма әрі сүйсіндім, әрі қынжылдым. Қынжылғаным — Бүркіттей зор талант иесі өз дәрежесінде көріне алмай, қысымға ұшырап, тұңшығып қалады-ау деген қауіп еді. Оның «Жұртқа деген махаббат» өлеңін оқығанда терең толғанатын калдым.

Аз болғандай бір менің
Басыма тұтқын бұғауы,
Әйнегіне түрмеңің
Түсіпті қыстың қырауы

Сокса қарлы мұздары
Сыртта боран талмастан,
Тас еденнің ызғары
Өтеді және жамбастан.

Кірмейді суық ойма,
Сокса да бұран қаталап.
Жылылық берер бойыма
Жұртқа деген махаббат.

Міне, тас қамауда, қапаста отырса да еліне, халқына деген махаббаты, сүйіспеншілігі сөнбеген асыл азаматты құрметтемеуге, ұмытуға болар ма! Жиынға құрметті қонақ есебінде шақырылған қазіргі Алматыдағы «Отан» республикалық қоғамдық бірлестігінің төрағасы запастағы полковник Ермек Маханұлы Жапаров алдағы уақытта Бүркіттің шығармаларының басылып шығуына көмек беретіндігін айтты. Ол бұрын да Бүркіт туралы жазылған. М.Темірұлының «Арман мен азап» деген кітабының басылып шығуына демеуші болған әдебиет пен өнердің үлкен жанашыры.

Бұл кешке республикаға белгілі артистер, әншілер, домбырашылар катысып, әрбір сөйлеген адамнан кейін тамылжытып ән салып, не күмбірлетіп домбыра тартып, кештің санін келтіріп отырды. Қазақстанға еңбек сіңірген артист Сауық Жақанова «Қарлығаштың құйрығы неге айыр» мультфильмге арнап жазылған өлеңінің мәтінін оқығанда жұрт өте сүйсініп, ду қол шапалақтап жіберді. Әнші Алтын Иманбаеваның да шырқап айтқан әндеріне де жұрт өте сүйсінді.

Қорыта айтқанда сөйлеушілердің сөздері көпшілікті жалықтырмай, тартымды болып, әншілердің тамылжыта салған әндері мен домбырашылардың күмбірлетіп тартқан күйлері көпшілікке қатты ұнап, Бүркітті еске түсіру кеші өте тартымды, мазмұнды өтті.

Махмет ТЕМІРҰЛЫ,
ақын,
Қазақстан Журналистер және
Жазушылар Одағының мүшесі.

13 НОЯБРЯ – ВСЕМИРНЫЙ ДЕНЬ СЛЕПЫХ

День Белой Трости

13 ноября во всем мире отмечается как День Белой Трости или День слепых.

13 ноября 1745 года во Франции родился Валентин Гаюи - известный педагог, основатель в Париже и Петербурге нескольких школ и предприятий для слепых. По решению Всемирной организации здравоохранения именно эта дата отмечается как День слепых.

До XVIII века мир не знал учебных заведений для слепых. Валентин Гаюи впервые продемонстрировал свой метод обучения слепых, посредством придуманного им рельефно-линейного шрифта "униал". Главное достоинство "униала" заключалось в том, что при помощи этого шрифта можно было обучать слепых детей чтению и печатать книги для слепых. Обучение и воспитание слепых детей Валентин Гаюи поставил на научную основу. По книгам Валентина Гаюи незрячие обучались вплоть до изобретения Луи Брайлем шрифта рельефного шеститочия.

В 1829 году француз Луи Брайль - воспитанник Парижского национального института для слепых разработал универсальную систему рельефно-точечного шрифта, нашедшего распространение во всех странах мира. Основу системы Брайля составляют точки. Для каждой буквы существует своя комбинация. Система Брайля позволяет не только читать и писать, но и получать профессиональную подготовку, свободно общаться, что изменило жизнь миллионов слепых людей во всем мире.

Человеку, потерявшему зрение, ориентироваться в пространстве, узнавать вещи, получать информацию из окружающего мира помогают руки. Они являются помощниками и своего рода глазами незрячего. Руки слепого отличаются от рук зрячего человека, они более натренированы, более чувствительны. Именно при помощи кончиков пальцев рук незрячий может читать, а ведь, пожалуй, самая большая беда при полной потере зрения в том, что человек теряет возможность получать информацию из книг. К слову, в нашей первичной организации имеется азбука для изучения чтения по системе Брайля, а также есть приспособления для письма по этой же системе. Незрячие, желающие научиться читать и писать, могут обратиться к нам.

Всеосознанный день слепых отмечается и как День Белой Трости. Как средство определения пути, трость известна уже давно, но история Белой Трости как символа слепоты начинается только с 1921 года, когда молодой англичанин Джеймс Бигс в результате несчастного случая потерял зрение. Он был в отчаянии. Но однажды он встретил ослепшего солдата, который возвратил ему веру в себя и помог начать ему новую жизнь. Одним из советов бывшего воина был такой: развивай свою самостоятельность, чаще выходи из дома один, чем больше будешь выходить с сопровождающим, тем больше испортишь нервов, когда при-

дется выйти одному. Бигс начал самостоятельно ходить со своей обычной тростью для прогулок, но заметил, что она не гарантирует ему полной безопасности. Оказалось, что трость не всегда обращает на себя внимание и незаметна всем, особенно в хмурую английскую погоду. Тогда Бигс покрасил ее в белый цвет. С тех пор белая трость стала не только вспомогательным приспособлением при самостоятельном ориентировании, но и символом слепоты.

День Белой Трости — это в первую очередь праздник тех, кто, несмотря на инвалидность, стремится быть полезным обществу, быть нужным людям, а значит, самому себе. Союзы слепых стараются в этот день вместе со зрячими проводить соответствующие акции, направленные на усиление интеграции незрячих в общество. Они стремятся заинтересовать средства массовой информации, обратить внимание местных властных структур на свои проблемы. Этот праздник мы отмечаем в нашей первичной организации ОО КОС. Празднику Белой Трости предшествует месячник, включающий в себя различные мероприятия, направленные на социальную реабилитацию инвалидов по зрению. Практикуется и посещение незрячих на дому, благотворительная помощь в виде продуктовых наборов, обеспечение их подсобных хозяйств кормами. Проведение конкурсов исполнителей народной музыки «Шырқыра, менің домбырам!» - «Звени, моя домбра!» среди инвалидов по зрению, конкурсов по реабилитации «Самообслуживание и домоводство», где участникам предлагается определить крупу, пришить пуговицу, определить овощ и его вес.

Одной из важных составляющих социальной реабилитации инвалидов является труд. Работа дает человеку возможность реализовать себя, принести пользу окружающим, отвлекает от проблем. А то, что наши инвалиды могут и любят трудиться, можно убедиться, побывав на нашем празднике «Золотая осень», где организовывается выставка овощей и фруктов, выращенных руками инвалидов по зрению на своих приусадебных участках.

В преддверии Дня слепых хочется пожелать инвалидам по зрению душевного спокойствия, доброго внимательного окружения, благополучия, оптимизма и посвятить им такие строки:

Да, мы не видим, но мы не плачем,
Перед судьбой не гнем спины.

Мы доказали миру, мы доказали зрячим,

Что в этом мире все равны.
Минутой каждой надо дорожить,

Мгновения терять нельзя напрасно.

Во что бы то ни стало надо жить,

Надеждой, верой наша жизнь прекрасна!

В. ХРОЛ,
председатель Нуринской
первичной организации
ОО КОС.

ПРАВОВОЙ ВСЕОБУЧ

Административные наказания

На сегодняшний день одной из важных сфер общественных отношений являются отношения, регулируемые законодательством Республики Казахстан об административных правонарушениях.

В силу своей специфики, путем применения полномочными государственными органами и судами мер административного воздействия охраняется широкий круг общественных отношений, регулируемых нормами валютного, таможенного, финансового, трудового законодательства и ряда других отраслевых законов, что свидетельствует о возрастающей роли административного законодательства в укреплении общественного порядка, защите прав и законных интересов граждан и юридических лиц.

Неоценима роль админист-

ративного законодательства в профилактике и предупреждении преступности. Так, меры административного взыскания применяются к лицам, которые впервые встали на путь совершения правонарушения или совершили правонарушение или совершили правонарушение или совершили правонарушение большой общественной опасности, т.е. к тем, в сознании которых еще не укрепились антиобщественные привычки.

В соответствии со статьей 83 Конституции Республики Казахстан, одним из основных направлений деятельности органов прокуратуры в осуществлении высшего надзора за применением законов является надзор за законностью административного производства, который направлен на восстановление нарушенных прав и законных интересов человека и гражданина, юридических лиц.

Это предполагает, во-первых, осуществление надзора за законностью в деятельности государственных органов, уполномоченных возбуждать и рассматривать по существу дела об административных правонарушениях, и, во-вторых, надзор за законностью судебных актов по административным делам.

Особенность прокурорского надзора за законностью судебных актов по административным делам состоит в том, что согласно статье 672 КоАП РК пересмотр вступивших в законную силу постановлений и определений по административным делам возможен только по протесту прокурора.

Это накладывает на прокуроров большую ответственность при осуществлении надзора за законностью судебных актов, так как именно проку-

ративные фактически рассматривают надзорные жалобы сторон на судебные акты по административным делам и принимают решение об их законности.

Согласно статье 55 Кодекса об административных правонарушениях (КоАП) «административный арест назначается судьей в исключительных случаях на срок до пятнадцати суток за отдельные виды административных правонарушений против личности, а также за совершение отдельных видов коррупционных административных правонарушений (или) нарушений требований режима чрезвычайного положения - до тридцати суток».

То есть, если буквально читать закон, есть только три случая для возможности применения административного ареста: правонарушение про-

тив личности, коррупционное административное правонарушение и нарушение режима чрезвычайного положения. И то - в исключительных случаях и за отдельные виды этих правонарушений.

Для не юристов поясню, что правонарушения против личности, за которые, согласно статье 55 КоАП можно получить административный арест, составляют отдельный раздел, а именно главу 9-1 КоАП. То есть, административному аресту можно подвергнуться за побои, причинение средней тяжести вреда здоровью по неосторожности и за заражение венерической болезнью.

К примеру, 10.09.2006 г. около 20.00 часов, в п. Киевка на ул. Плешакова Нуринского района Карагандинской области, гр. П., на почве не-

приятельных отношений, ударил ногой по правой боковой поверхности туловища несовершеннолетнего Ж., причинив тем самым ему физическую боль, совершив насильственные действия, причинившие потерпевшему физическую боль, но не повлекшие последствий, предусмотренных ст. 105 УК РК (умышленное причинение легкого вреда здоровью).

Постановлением Нуринского районного суда от 07.09.2006 года гр. П. признан виновным в совершении административного правонарушения, предусмотренного ст. 79-1 КоАП РК, (побои) и подвергнут в виде административного ареста сроком на 5 суток.

Д.ШАЛДЫБАЕВА,
помощник прокурора
Нуринского района юрист
3 класса

ТӘРБИЕ – АДАМГЕРШІЛІКТІҢ НЕГІЗІ

«Қыз тәрбиелей отырып, ұлтты тәрбиелейміз...»

Қазақ халқы өз ұрпағын бесікке салғаннан бастап, оның ақыл – ойын ойдағыдай қалыптастырып, ойлау, сөйлеу жүйесін дамыту жолында өзіндік әдіс-тәсілдері, аңыз, жұмбақ, айтыс, терме, мақал-мәтел, даналық сөздер мен шешендік толғаныстарды ұтымды пайдаланған.

Мақал-мәтел дегеніміз халықтың нақыл сөздері, белгілі бір ойды ықшамды түрде ұтымды, өткір етіп айтып беретін кестелі сөз.

Мақал-мәтел сан ғасырлар бойы халықпен бірге өмір сүріп келе жатқан қастерлі қазына. Бұл қазына тәрбиелі қыз, ұлағатты ана, ардақты ұл, елі аялаған ер, жылы жүректі әке қандай болуы керек, осының бәрін тобықтай сөздің түйінінде түйіндейді.

Мұндағы ұрпақ тәрбиесінің негізгі түйіні – адамгершілік, имандылық, ақыл-ой, еңбек, отбасы тәрбиесіне байланысты мәселелерге келіп тіреледі. Қандай қоғам болмасын аналарға ауыр міндеттер жүктеген. Олардың ең негізгісі – ұрпақты өмірге әкелу мен оны тәрбиелеуге жауапкершілікпен қарау.

Қазақ халқы ең алдымен қыздың тәрбиесіне көп көңіл бөлген. «Қыз тәрбиелей отырып, ұлтты тәрбиелейміз» деген қанатты сөздің өзі бала тәрбиесінің қаншалықты маңызды екенін білдіреді. Қыз нәзік те қайратты, албырт та алғырт, ширақ та байсалды, сабырлы да тәзімді болуына оның күрделі тәрбиесі ғана бағыт береді.

Қызы ақылды болса, ана бақытты, ұлы ақылды болса әке бақытты. Иә, ақылды ұл мен қыз, әке мен анаға үлкен қуаныш. Мәселен күйеуінен айырылысып, жесір жүрген әйелдер, келіндер баласына қандай тәрбие береді. Ондай балалар көбінесе қынқыр, (эгоист), бұйығы болып өседі. Еңбектің бейнеті мен зейнетін басынан өткерген халқымыз қыз баланы еңбекке тәрбиелеуді отбасынан бастаған. Қыздың еңбексүйгіш, өнерлі болып өсуіне ерекше мән берген. Тіпті шай құю мен төсек жинаудан өзін үлкен сын болған. Осыған байланысты «қыздың жиған жүгіндей» деген тенеулер текке айтылмаған.

Қыз баланы аялап, мәпелеп, қылығына қуанып өсірген. Шешендігі түрде өз білетін өнерін-тігінші не ісімір, не балбармақ, не кісі сыйлап қонақ күте білу, астың бабы, дастарханның мәзірі сыйқылылардың бәрін қызына үйретуге міндетті. «Шешесін көріп қызын ал, аяғын көріп асын іш» деген осыдан шыққан.

«Ел боламын десең бесіңді түзе» деп ұлы аталарымыз айтқандай, болашақ ұлт тағдыры, ұрпақ тәрбиесі біздің қазақ қыздарының қолында. Әрбір отбасы, әкеші, аға-жеңге, бойжеткен баласының құлағына осындай мақал-мәтелдерді, нақыл сөздерді жеткізіп, бойжеткен баласын ылғида жібектей мінсізем, ұыздай тәтті қылығымен, әдепті ізеттілігімен, иманды-инабаттылығымен көргісі келген. Осындай ұлттық тәлім-тәрбие алған қыз бала болашақта ардақты ана, сүйкімді жар болары сөзсіз. Ұлт болашағын ойлап, ұлағатты ұрпақ тәрбиелер ардақты аналарымыз, ақ жаулықты әжелеріміз аман болсын!!

Құмар ӘДІЛБЕК, Мәдениет және тілдерді дамыту бөлімінің бас маманы.

ГЛАВНАЯ ЗАДАЧА КОМИССИЙ – ПОМОЩЬ НЕБЛАГОПОЛУЧНЫМ СЕМЬЯМ

Свое плановое заседание провели на прошлой неделе в рамках акции «Нет наркотикам!» комиссии по делам семьи и гендерной политике при акиме района, а также по делам несовершеннолетних и их защите, под председательством заместителя акима З.А.Даутовой, где, как обычно, главной задачей стоял вопрос помощи неблагополучным семьям и их детям в нормальном существовании. Однако, несмотря на то, что комиссия по делам семьи выступает в защиту прав любого члена семьи, в некоторых вопросах она выходила на вторую с ходатайством о принятии решительных мер.

Все пять материалов, выносимых на рассмотрение, были подготовлены инспекцией по делам несовершеннолетних Нуринского РОВД по ходатайствам акимов сел Ахметаул, Майоровка, Карой, Байтуган. Вместе с подопечными в работе комиссий участвовали сами акимы сел, классные руководители и завучи по воспитательной работе тех школ, в которых учились заслушиваемые дети.

С мнением акима села Ахметаул о лишении родительских прав гр. Б.Е., имеющего трех несовершеннолетних детей, члены комиссии пока не согласились и вынесли решение взять семью под особый контроль, на поруки акимата села и родительского комитета, давая возможность детям подлечиться и получать пособия. Если подобная мера окажется неэффективной и если мать сама откажется от мысли об отказе от больных детей, а они все трое имеют некоторые отклонения, то

тогда решение будет пересмотрено.

А вот в отношении следующей мамы из Майоровки единогласно постановили ходатайствовать в суд о лишении ее родительских прав. В возрасте 31 года Г.К. имеет четырех несовершеннолетних детей, чьим воспитанием не занимается, пьет, ведет аморальный образ жизни. Ее поведение неоднократно рассматривалось на совете старейшин села, женовете, родительском комитете, но все впустую.

Нечасто комиссиям приходится рассматривать поведение родителей, где мать умерла, а воспитанием занимается отец, как оказалось в случае с В.Б. из Кароя. Еще не старый глава семейства поменял уже не одну сожительницу, которые не всегда находили общий язык с его несовершеннолетней дочерью. Решение в данном случае по просьбе девочки стало предложением опекуны старшей сестры, проживавшей здесь же в селе, которая уже давно занимается воспитанием подростка вместо живого родителя.

Выйти с ходатайством о лишении родительских прав было и в отношении Ж.И. из Байтугана, отдавшей почти два года назад троих своих несовершеннолетних детей на воспитание отцу и его сестре. Сама же мама выбрала беззаботную жизнь с сожителем, с которым и о порядке в доме заботиться не надо.

Испытательный срок для исправления был дан другой мамаше из этого же села – К.М., злоупотреблявшей в последнее время алкоголем.

Такое решение было принято в связи с тем, что раньше женщина характеризовалась как морально устойчивая и опустилась лишь недавно. Из пятерых детей, две дочери уже имеют собственные семьи и проживают в городе, остальные – рядом с родителями, оба из которых не лишают себя удовольствия выпить.

Кроме рассматриваемых материалов, на повестке работы комиссий стоял вопрос о ходе реализации «Стратегии гендерного равенства в Республике Казахстан на 2006 – 2016 годы», информацию по которому подготовила заведующая отделом предпринимательства Б.К.Калиақарова. Продолжила тему о районной сети школы женского лидерства председатель комиссии З.А.Даутова, отметившая основную задачу – в развитии поддержки женских инициатив в региональной программе государственной поддержки неправительственных организаций Карагандинской области и внесшая некоторые поправки в проект Положения и план районных мероприятий по реализации данной стратегии, на чем повестка дня была завершена.

На следующий день комиссия по делам несовершеннолетних и их защите провела выездное заседание в селе Тассуат, где также рассмотрела ряд подготовленных материалов в отношении отдельных неблагополучных семей и вопросов всеобщего.

Два месяца на исправление было дано г-ке Н.М., с семимесячным больным ребенком на руках, не имеющей постоянного жилья, ни ра-

боты, ведущей аморальный образ жизни. В отношении молодой женщины сказало безразличие сельского акимата и бездействие общественных организаций, которые не помогли ей даже подготовить документы на получение АСП.

Следующей горе-мамаше С.О. уже давался испытательный срок для того, чтобы она смогла найти общий язык с сыном, но она предпочла ребенка сожителю, благодаря чему члены комиссии будут ходатайствовать перед судом о лишении ее родительских прав, а в отношении подростка – определении его в детское учреждение, чтобы юноша мог закончить школу.

Такое же решение было принято в отношении гр-ки Т.Р., имеющей в настоящий момент дочь 2003 г.р. Ранее эта женщина уже лишалась родительских прав, но образ жизни изменить не решилась.

Из восьми детей гр. Е.Г. – четверо несовершеннолетних. Муж умер 1,5 года назад. Весь доход семьи составляет лишь пенсия по утере кормильца. Несмотря на неоднократное рассмотрение ее неправомерного поведения работниками сельского акимата, ей не была предложена помощь в оформлении детских пособий. Сегодня по стопам мамы пошла дочь, хотя в ее случае еще можно многое исправить.

Здесь главное – не просто не упустить момент, но и всем сообща приложить все силы на исправление, будь то ЛПУ, профилактические беседы, работа школы и родительского комитета, сельского

акимата и т.д. Однако, рассматривая каждый материал, члены комиссии все больше приходили к выводу о безразличии и равнодушии педагогического коллектива, общественных организаций, которые не обращались за помощью в районные органы, пустив работу с подобными семьями на самотек. О многом говорит лишь тот факт, что, зная о приезде комиссии, директором школы не была обеспечена явка не только его самого, но и классных руководителей, что, несомненно, сказалось на работе членов комиссии. По уважительной причине отсутствовал и аким села, который в это время решал более важные проблемы.

Касаюсь вопроса охвата всеобщим, комиссия выявила ряд недоработок. А именно – отсутствие в списках, занимающихся в пришкольных мини-центрах детей из неблагополучных семей, как это оказалось у супружеской пары В.и Ш. и одинокой мамы О.Г., имеющих детей в возрасте 4-х и 5-ти лет, не значащихся в каких-либо списках.

В итоге члены комиссии пришли к выводу, что в данном сельском округе недостаточно поставлена работа по взаимодействию всех структур. Так или иначе, но на сегодняшний день село Тассуат лидирует по неблагополучным семьям, о чем надо бить во все колокола, предупреждая всевозможные правонарушения. Помощь таким семьям – вот первоначальная задача всех, кто в ответе за благосостояние сельчан.

Н.ШЕВЧЕНКО, член комиссии

О бал, прекрасный миг почей. Ты радуешь сверкающим огней. Здесь музыка звучит, Здесь в танце жизнь шумит...

БАЛ ПРЕЗИДЕНТА



Уже четвертый год подряд в Киевской средней школе №1 проходят выборы президента школы и этот год не стал исключением. На этот раз на эту должность претендовало три кандидата: Тоғубаева Гульжан (9 б класс), Оралбекова Сабина (9 а класс), Рашидова Дамира (10 класс).

Перед голосованием кандидаты подготовили предвыборные программы, в которых описали все то, что они будут делать, когда станут президентом школы. Все происшедшие события описывались нашими журналистами школы: Есильбаевой Жанной, Кульмагамбетовой Дайной и Кузеновой Настей в газете «Школьная правда». К выборам был выпущен специальный номер газеты, в котором юные журналисты опубликовали интервью с кандидатами, где прозвучали вопросы: кто предложил вам выдвинуть вашу кандидатуру, кто в вашей команде, как вы относитесь к школьной форме и др.

Все кандидаты ответили, что у них единая команда – Совет старшеклассников и, что они будут работать для того, чтобы школьная жизнь стала более насыщенной и интересной. Затем началось голосование, в котором принимали участие учащиеся 7-11 классов, а за правильностью проведения выборов – следила специальная избирательная комиссия.

Выборы проходили в праздничной обстановке: играла музыка, учащиеся брали бюллетени и,

строго конфиденциально, в специальной кабинке голосовали за достойного, по их мнению, кандидата. В 12.40 голосование было закончено и избирательная комиссия совместно с учителями вскрыла урну и произвела подсчет голосов, но кандидата результаты голосования еще были не известны.

Вечером этого же дня состоялся «Бал-инаугурация президента», на который прибыли представители разных стран: «горящие сердца» (7 а класс), «страна трез» (7 б класс),

«синей птицы» (8 б класс), «волшебный снов» (8 а класс), «страна звезд» (9 а класс), «заветной мечты» (9 б класс), «страна чувств» (10 класс) и «восходилое солнце» (11 класс).

Все девушки были в нарядных балльных платьях, а парни в костюмах, в зале парила атмосфера настоящего бала. После того, как все страны были представлены, ведущие пригласили на сцену кандидатов. Затем было дано слово королеве бала – директору школы Ома-

ШКОЛЬНАЯ ЖИЗНЬ

ровой С.А., которая поздравила всех с таким замечательным балом и пожелала удач кандидатам. Но перед тем, как объявить результаты голосования, специально для кандидатов был проведен конкурс на сплоченность и умение работать в команде. Им необходимо было собрать по три пары, а затем под музыку разных народов станцевать танцы. Все кандидаты справились с заданием.

Далее все участники бала танцевали французский вальс и лишь после этого слово было дано председателю избирательной комиссии Романенко Кристине (11 класс), которая сообщила результаты голосования. В волнительный и торжественный обстановке новый президент школы – Оралбекова Сабина дала клятву справедливости перед учащимися и учителями на Уставе школы. Затем было подписано двустороннее соглашение между президентом и государством: «О совместной работе и поддержке». Также был представлен новый состав совета старшеклассников.

Все программы бала были насыщены развлекательными и очень интересными конкурсами. Бал закончен прекрасным вальсом в исполнении совета старшеклассников и нового президента Киевской средней школы №1 Оралбековой Сабина.

Е. ДЕНИСЕНКО, организатор творческих дел КСШ №1.

На снимке Н.Шевченко: на балу у президента; Сабина Оралбекова во втором ряду четвертая справа

СОВЕТЫ ВРАЧА ВИРУСНЫЙ ГРИПП - болезнь заразная

Восприимчивыми к гриппу являются все люди, независимо от возраста.

Грипп встречается, главным образом, в холодное время года. Распространяется очень быстро, он может поражать десятки и сотни тысяч людей и вызывать большие эпидемии. Во время гриппозных эпидемий нарушается нормальная работа в учреждениях и учебных заведениях.

Заразиться гриппом можно только от больных гриппом людей. Заразное начало инфекции находится в носу, зеве, носоглотке и гортани больных. При разговоре, кашле и чихании мельчайшие капельки слизи разбрызгиваются больными и током воздуха переносятся на здоровых людей, находящихся вблизи больного.

При появлении температуры не ходите в поликлинику - ВЫЗЫВАЙТЕ ВРАЧА НА ДОМ!

Чтобы не заболеть гриппом, необходимо:

- 1. Утром во время умывания обмывать слизистую оболочку носа мыльной пеной.
2. Широко применять в пищу лук, чеснок, горчицу, редьку.
3. Ограничить посещение детьми коллективных мероприятий.
Остерегайтесь долго находиться в толпе!

Широко применяйте проветривание квартиры.

Проводите влажную уборку квартиры с применением 0,2 % раствора хлорной извести (2 столовые ложки на ведро воды).

ЕСЛИ В СЕМЬЕ БОЛЬНОЙ ГРИППОМ!

- больного изолируйте;
- носите марлевую повязку;
- проводите влажную уборку;
- проветривайте помещение;
- обдавайте посуду кипятком;
- больше отдыхайте;
- принимайте аспирин;
- пейте больше жидкости

Ж.БИЛЬДЕНОВА, ст. врач СВА Шахтер

ЗА ЗДОРОВЫЙ ОБРАЗ ЖИЗНИ

ВЫБОР ЗА ВАМИ!!!

Исследования показывают, что гипертоническая болезнь бивает и у молодых людей в 20-25 лет, и даже в более раннем возрасте. В большинстве случаев она развивается постепенно, незаметно. Для того, чтобы этого избежать, необходимо устранить факторы риска, способствующие повышению артериального давления. У большинства, страдающих гипертонической болезнью, имеется хотя бы один из них. В ряде случаев одно лишь устранение факторов риска приводит к выздоровлению без применения лекарств. Это главная задача, конечно, сложная, так как требует отказа от уже сложившихся привычек, то есть резкого изменения образа жизни.

От каких же факторов риска необходимо избавиться?

Излишняя масса тела. У полных и тучных людей система кровообращения работает с перегрузкой, увеличивается количество циркулирующей крови, усиливается ее выброс в сосуды, а это обуславливает повышение артериального давления. При снижении массы тела даже на 5%-6% уменьшается объем циркулирующей крови, реже становится частота сердечных сокращений, снижается артериальное давление.

Чтобы похудеть, надо упорядочить питание, есть преимущественно малокалорийные продукты, ограничить животные жиры и легкоусвояемые углеводы (сахар, кондитерские изделия). Немаловажно и ограничение количества соли в пищевом рационе. «Недосол на столе, а пересол

на спине», - гласит народная мудрость.

Курение, вызывая спазм сосудов, поддерживает высокое артериальное давление. Замечено, что у курильщиков чаще и раньше развивается атеросклероз и ишемическая болезнь сердца. А это, в свою очередь, может привести к другим серьезным осложнениям. Бросить курить следует как можно раньше, ибо на поздних стадиях гипертонической болезни это будет менее эффективно.

Алкоголь повышает тонус нервной системы - усиливает работу сердца, напрягает сосуды и вызывает подъем артериального давления. У людей в состоянии опьянения часто наблюдаются гипертонические кризы, инфаркты миокарда, нарушения мозгового кровообращения, ритма сердца.

Ж.ХУСАИНОВА, врач ВУ Ахметаулы.